

Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030

**Valtionavustushaku: Joustavan palvelun
asumismalli iäkkäille (JOPA) – toimintamallin
kehittäminen**

Hakuinfo 15.4.2021

Taustaa

- Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaan sisältyy iäkkäiden palvelujen tuottajakentän monimuotoisuuden huomioiminen ja siihen liittyen erilaisten kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen väliin sijoittuvien ratkaisujen kehittäminen.
- Laatusuosituksissa hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020-2023 tavoitteena on edistää ikääntyneille sopivien asumisratkaisujen toteuttamista, esim. välimuotoista ja yhteisöllistä asumista.
- Ikäohjelmassa sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan yhtenä keskeisenä tavoitteena on sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä palvelujärjestelmän turvaaminen. Tavoitteen toteuttamiseksi muun muassa monipuolistetaan asumispalveluja vastaamaan paremmin iäkkäiden erilaisiin tarpeisiin sekä kehittämistyöllä että uudistamalla lainsäädäntöä.
- Osana ikäohjelmaa ympäristöministeriö toteuttaa Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelmaa vuosille 2020-2022.

Joustavan palvelun asumismalli iäkkäille (JOPA) – toimintamalli

- JOPA -hankkeessa asumisen ja palvelujen toimintamallin lähtökohtana on, että asiakas saa elää loppuelämänsä tutussa kodissaan ja jossa palveluja voidaan lisätä joustavasti asiakkaan palvelutarpeen kasvaessa.
- JOPA -toiminnan valmisteluun ja toteuttamiseen sisältyy yhteistyö valvovien viranomaisten kanssa, asiakas- ja potilasturvallisuudesta huolehtiminen mm. kehittämällä omavalvontaa sekä toimiva asiakas- ja palveluohjaus, jolla varmistetaan asiakkaan muuttuvien tarpeiden havaitseminen ja niihin reagointi oikea-aikaisesti.

Tavoitteet

1. Hankkeiden tulee kehittää ja kokeilla sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisissa asumispalveluissa asiakkaiden tarpeista lähteviä iäkkäiden palveluratkaisuja siten, että niitä voidaan joustavasti vahvistaa asiakkaan tarpeiden kasvaessa.
2. Hankkeiden tulee kehittää iäkkäiden henkilöiden joustavan palvelun asumisen toimintamalli, joka sisältää mallin toteuttamiseksi tarvittavat elementit ja jota voidaan levittää laajempaan käyttöön. Toimintamalliin sisältyviä osa-alueita ovat:
 - a) ikäystävällinen asumisympäristö, joka mahdollistaa asiakkaiden kasvaviin tarpeisiin vastaamisen
 - b) toimiva asiakas- ja palveluohjaus
 - c) monimuotoisen palveluympäristön huomioivien työvälineiden ja menetelmien hyödyntäminen ja kehittäminen
 - d) RAI -arvioinnin hyödyntäminen asiakkaiden tarpeita ja niihin vastaamista arvioitaessa
 - e) digitaalisten välineiden ja teknologian hyödyntäminen asiakkaiden tarpeisiin vastaamisessa
 - f) monituottajuuden hyödyntäminen palvelujen hankinnassa
 - g) asiakkaan maksamien asiakasmaksujen määräytyminen mallissa

Avustettavien hankkeissa tulee kehittää kohdan 1 mukaisia asumisratkaisuja, joissa toteutuu joustavan palvelun toimintamalli. Lisäksi avustettavien hankkeiden tulee täyttää kohdassa 2 mainituista elementeistä vähintään a-c kohdat. Kohdat d-g ovat vapaaehtoisia, mutta suositeltavia.

Valtionavustushaku

- Haettavana olevan valtionavustuksen määrä on yhteensä 1 000 000 euroa.
- Valtionavustusta voivat hakea kunnat tai kuntayhtymät. Osatoteuttajina hankkeissa voivat toimia kunnat tai kuntayhtymät ja yleishyödylliset yhteisöt yhdestä tai useammasta maakunnasta.
- Arvostamme sitä, että hankkeissa on mukana alueen toimijoita laajasti ja yhteistyötä tehdään monien toimijoiden kesken.
- Hakuaika alkaa 29.3.2021 ja päättyy 30.4.2021 klo 12.00
- Myönnettävän valtionavustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 80 % hankkeen valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Hanke tulee toteuttaa joulukuun 2022 loppuun mennessä.

Arviointi

1. Innovatiivisuus ja toteuttamiskelpoisuus

- i. hanke tähtää tulevaisuuteen ja siihen liittyy innovatiivisia tekijöitä tai piirteitä
- ii. hanke voi soveltaa olemassa olevia ratkaisuja uudella tavalla, aihealueella tai maantieteellisellä alueella.
- iii. hanke on realistisesti toteutettavissa esitetyn suunnitelman, aikataulun ja resurssien mukaisesti

2. Yhteistyö

- I. hankkeessa ovat mukana toteuttamisen kannalta keskeiset yhteistyötahot: kunnan eri hallintokuntia, järjestöjä ja yrityksiä, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimijat
- II. ikääntyneiden edustus tulee olla hankkeessa mukana, esimerkiksi vanhusneuvosto, kansalaisraati ja ikääntyneiden raati
- III. hankkeessa kehitetään uudentyyppisiä yhteistyö- ja toimintamuotoja

3. Hyödynnettävyys ja vaikuttavuus

- I. hanke liittyy kuntien kannalta keskeiseen palvelujärjestelmän haasteeseen, ja vauhdittaa sen kannalta merkittäviä pitkän aikavälin ratkaisuja
- II. hankkeella on laajempaa vaikuttavuutta ja sen tuloksia voi hyödyntää muissa kunnissa ja valtakunnallisesti
- III. rahoitettavat hankkeet tuottavat ratkaisuja väestöltään ja sijainniltaan erilaisiin kuntiin sekä edistävät alueellisesti yhdenmukaisia toimintakäytänteitä tulevat hyvinvointialueet huomioiden
- IV. Asumisratkaisut ja joustava palvelu

Arviointi

4. Asumisratkaisut ja joustava palvelu

- I. rakennukseen liittyvät ominaisuudet, esim. esteettömyys ja asiakasturvallisuuden asettamat vaatimukset
- II. vaatimukset asunnoille, jotta asuntoa ei tarvitse vaihtaa palvelutarpeen muuttuessa
- III. eri asunto- ja palvelutyypin sijoittuminen rakennuksessa/rakennuksissa
- IV. kuvaus asiakas- ja palveluohjauksesta mm.
 - miten asiakkaat ohjautuvat palveluun
 - miten asiakkaiden palvelutarpeissa tapahtuvat muutokset havaitaan ja niihin vastataan
- V. kuvaus asiakkaan palveluprosessista ja palvelukokonaisuudesta ja siitä miten varmistetaan, että asiakas saa tarvitsemansa palvelun
- VI. toimintamalli lakisääteisen mitoituksen varmistamiseen tehostetun palveluasumisen osalta ns. hybridimalleissa (jos on osa hanketta)
- VII. kuvaus siitä, mitä toiminnan johtamiselta edellytetään, eli mitä johtamisen välineitä tarvitaan
- VIII. kuvaus omavalvonnan suunnittelusta ja toimeenpanosta
- IX. muut suunnitteluun ja valmisteluun liittyvät asiat, kuten lupaprosessit
- X. aiempi aihepiiriin liittyvä kehittämistyö

Kiitos mielenkiinnostanne!

marjaana.pennanen@stm.fi

<https://stm.fi/vuoden-2021-valtionavustushaut>

Valmistelussa mukana olevat tahot

Anna Haverinen (KT), Raija Hynynen (YM), Satu Karppanen (STM), Anni Lausvaara (VTKL), Sonja Manssila (ARA), Heli Mäntylä (YM), Anu Olkkonen-Nikula (PHHYKY), Anja Noro (THL), Marjaana Pennanen (STM), Kaarina Tuokko (STM), Elina Uusitalo (Valvira), Seija Viljamaa (STM)

stm.fi ›
@STM_Uutiset ›

